

LABOD izhaja štirinajst-dnevno v nakladi 2650 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorna urednica: Lidija Jež, tehnično ureja: novinarski servis — Grafična priprava in tisk Dolenjski Informativni center Novo mesto.

labod

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBLAČIL NOVO MESTO

LETO 13

NOVO MESTO, 18. AVGUSTA 1987

ŠTEVILKA 11

Koncem meseca mora biti pripravljena kolekcija za prohodno pomlad in poletje. Prvi kosi novih modelov nastajajo pri vzorčnih šiviljah (posnetek je iz Ljubljane), kolekcijo pa šivajo tudi tozdi.

polletje skozi rezultate

Gospodarjenje v prvem polletju 1987

Kar kronične so že ugotovitve, da se ne moremo pohvaliti s stabilizacijo, da se razmere slabšajo in da je vse več administriranja.

Letošnje leto je bilo po tem kar karakteristično:

1. Zakonske spremembe obračunskega sistema onemogočajo primerjave z enakimi obdobji za nazaj. Realne so le primerjave fizičnih kazalcev.

2. Administrativno urejanje je do bilo izreden razmah, prav tako inflacija.

3. Z interventnimi ukrepi, sprejetimi na zvezni ravni, se vse bolj oži prostor za tržno gospodarstvo. Vsa pozornost je obrnjena k delitvi, z vedno novimi navodili, ki so navadno prihajala prepozno.

4. Ocena, da naj bi učinki v decembru 1986 sprejetih zveznih sistemskih zakonov prispevali k realnemu vrednotenju gospodarjenja, je v tem trenutku še preuranjena. Negativno je, da učinke sprejetih zakonov ugotavljamo šele sedaj, namesto da bi bili jasni že pred sprejemom zakonov.

5. Resen problem predstavlja nelikvidnost in nespoštovanje predpisov v finančnem poslovanju, kar vse povzroča povečan obseg najemanja kratkoročnih kreditov ob zelo visoki obrestni meri.

6. Nedodelan sistem ekonomskih odnosov s tujino že kaže svoje nega-

tivne rezultate, na kar smo opozarjali že ob sprejemanju devizne zakonodaje. Posebno negativno se odraža neredno poravnavanje obveznosti do tujih partnerjev.

7. Kljub sprejetju interventnih zakonov, ki so posegli v delitev sredstev za osebne dohodke večjih motenj nismo imeli. Moramo reči, da je SOB Novo mesto vodila aktivno in pametno politiko, da ni prihajalo do motenj.

8. Po uveljavitvi drugega dela obračunskega zakona bo zaradi spremembe financiranja nekaterih skupnih potreb zaradi spremembe vira, spremenjenih načel financiranja (domicilni — sedežni princip) pa tudi zaradi zmanjšanja naših materialnih možnosti potrebno že sedaj opozarjati na racionalizacijo potreb. Pričakovanja, da se problem lahko reši s povišanjem prispevnih stopenj, so nesprejemljiva.

9. Kot vse kaže, si bomo morali omisliti lasten sistem za spremljanje gospodarskih rezultatov, ki nam bo v vsakem trenutku omogočal primerjanje rezultatov, pa tudi sprotno spremljanje vplivov administrativnih ukrepov na poslovne rezultate. Sedanji informacijski sistemi so prepočasni in prepozni.

10. Povečuje se pritisk na cene. Ugotavljamo, da veliko partnerjev želi izboljšati svoj položaj in rezultat le s povečevanjem cen. Kupna moč pada, domači trg postaja preozek za vse, ki bi želeli izpad dohodka iz izvoza nadomestiti z višjo ceno doma.

Negotovost povečujejo nestabilni pogoji gospodarjenja. Gospodarski

rezultat bo vse bolj težko napovedati.

11. Rast proizvodnje gotovih tekstilnih proizvodov je bila 9% ob 6% povečanju zalog gotovih izdelkov. Zaposlovanje je še vedno nenormalno visoko, saj dosega indeks preko 106. Vrednostno je izvoz v tekstilni industriji SFRJ še vedno realno v padanju (5% januar—maj) kot posledica velikega zmanjšanja izvoza v države v razvoju (za 71%) ter v Sovjetsko zvezo.

12. Pred nami je še burno poletje in neznana jesen. Pričakovati je nadaljevanje padca kupne moči in s tem težave pri prodaji proizvodov, nadaljnje zaostrovanje pravočasnosti dobav pogodbenih količin gotovih izdelkov kupcem ter stopnjevanje zahtevnosti kvalitete proizvodov.

Gospodarstvo, predvsem tisto, ki se ubada z izgubami, je v primežu nove zakonodaje in mora uspešno sanirati lastne težave do konca septembra, sicer sledi likvidacija. Ker je v Jugoslaviji dva tisoč in več takih delovnih organizacij, to vprašanje že sedaj dobiva veliko politično razsežnost.

13. Do konca septembra moramo uskladiti samoupravne akte z družbenimi dogovori o pridobivanju in razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Z aktivnostmi smo že začeli. Ker je to odgovorno delo, mu bo potrebno posvetiti vso pozornost.

14. Ob vsem tem pa ne smemo zanemariti že doseženo. Planske obveznosti bo treba že vnaprej izpolnjevati stoodstotno, stroške — njihovo fizično rast bo potrebno zadržati v mejah planov, obračanje vseh vrst zalog bo treba spraviti na še višjo raven, plane prodaje bo treba realizirati v celoti itd.

15. Pričeti bo potrebno z aktivnostmi za sestavo plana 1988, kar je v tem trenutku bolj naloga za »čarovnike« kot pa za resne in odgovorne delavce v gospodarstvu, saj ne poznamo resnejših napovedi o gospodarskih tokovih do konca leta, da o letu 1988 sploh ne govorimo.

Z navedenim se bomo srečevali v obdobju, ki je pred nami. Vse težave je treba prebroditi in preživeti. Zato je izvrševanje svojih obveznosti slehernega delavca še toliko bolj pomembno, saj brez uspešnega dela nas vseh ni moč računati na boljši jutri.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Polletni rezultati nas obvezujejo za kvalitetno delo in spoštovanje rokov, da bi primeren rezultat zadržali skozi celo leto.
- V naši anketi smo iskali mnenja tistih, ki so letovali v Kompasovih kapacitetah.
- V sestavku »Večja materialna varnost v nesreči« vas seznanjamo z novostmi kolektivnega zavarovanja.
- Obdobni pregled delavk do 30. leta starosti v Libni je pokazal, da prevladujejo bolezni presnove. Krivda je tudi v preveliki telesni teži.

I. URESNIČEVANJE PLANIRANIH NALOG V I. POLLETJU 1987

A. Zaposlovanje

Skupno število zaposlenih se je do 30. 6. 1987 zmanjšalo v primerjavi s stanjem v začetku leta za 14 in sicer 9 v neposredni in 5 v režiji. V neposredni proizvodnji beležimo le zmanjšanje (Libna 4, Tip-Top 1, Temenica 3, Zala 1) v režiji pa je pri nekaterih TOZD prišlo do povečanja režije (Delta 3, Temenica 1 in Commerce 3), v drugih pa zmanjšanja (Ločna 2, Libna 2, Tip-Top 1, DSSS 3).

Glede na plan je skupno 32 zaposlenih več in sicer v neposredni proizvodnji 23, s tem da je v Delti dejansko število za 37 delavcev nad planom, v TOZD Libna 8, Tip-Top 1 in Zala 5 pa pod planom.

Razmerje režija: neposredna proizvodnja je 29,8 : 70,2, kar je enako kot ob začetku leta.

B. Uresničevanje plana proizvodnje

Plan proizvodnje je na ravni DO realiziran 100,37%, kar je zelo ugodno. Razen v Delti so tudi v posameznih tozdh svoje plane proizvodnje uresničili. Bilo je narejenih 1.661.504 izdelkov, kar je sicer 3% manj kot v enakem lanskem obdobju, vendar pa so časi izdelave, predvsem za domači trg, v letošnjem letu daljši.

Doseganje norme je v povprečju prav tako visoko — 108,14 odst., kar je za 2% večje kot v enakem lanskem obdobju.

Produktivnost na delavca na osnovi fakturiranih minut se je povečala v primerjavi z letom 1986 v vseh tozdh, nekoliko je padla le v Delti in Zali. Povprečno povečanje v DO je 1,47%.

Doseženi povprečni časi izdelave so v primerjavi na planirane v tem obdobju v povprečju nižji, kar je vpliv predelave poletne kolekcije (kratak rokav) s krajšimi časi izdelave. Največja so odstopanja v proizvodnji za domači trg, nekoliko manjša za izvoz.

V kooperaciji je bilo proizvedenih 169.055 izdelkov, kar je 8,093.730 minut. Glede na letni plan je to 54%. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je v minutah obseg za 2% nižji, izdelkov pa je za 20% manj.

D. Izkoristek delovnega časa

Kakor smo ugotovili že za I. trimesečje, velja tudi za 1. polletje, da se v primerjavi z lanskim enakim obdobjem v strukturi delovnega časa večja delež opravljenih ur po normi, manj-

ša pa po času. Skupno število opravljenih ur se je v strukturi zmanjšalo za 0,6% v korist izgubljenih ur, ki so tako za 0,5% presegle plan. V izgubljenih urah je največji delež bolniške do 30 dni, ki pa je glede na lansko polletje nižji za 0,72 odst. deleža in porodniška, ki se je za 1,12 odst. povečala.

Delež izgubljenih ur po tozdh je nad planom v Libni — 1,79%, v Delti — 2,67%, Temenici — 2,73% in Zali — 0,14%. Največji delež bolniške do 30 dni je v Libni (4,09%) in Temenici (4,31%).

E. Plan prodaje in nabave

V 1. polletju je plan prodaje na domačem trgu presežen za 17,08%, kar je manj kot v I. trimesečju. Vzroki so v neugodnih vremenskih razmerah pa tudi v neustrezni rasti kupne moči glede na rast življenjskih stroškov (zakonsko urejanje rasti OD).

V izvozu je bil plan presežen za 2%. Po programih glede presejanja obeh planov ni bistvenih odstopanj.

Plan nabave osnovnih surovin in pomožnega materiala je bil za 69% večji od planirane, skupna vrednost je bila 8.034.380 tisoč din.

F. Izvoz in uvoz

Izvoz spremljan po SIV tečaju je uresničen 55,61 odstotno. Odnos konvertibilni trg : kliring je 94 : 6 v korist konvertibilnega trga, kar je v okviru realizacije v predhodnih obdobjih. Po kapacitetah je bilo za izvoz angažiranih 45% kapacitet, kar je manj od planiranih.

Glede na vrsto izvoza je bilo 88% storitev in 12% klasičnega izvoza, kar je enako kot v istem lanskem obdobju.

Plan uvoza je na indeksu 39,6%. Najmanj je realiziran uvoz opreme, to je 4%. Neizpolnitev tega plana je izključno posledica obstoječega deviznega zakona in neizvrševanje plačil inozemstvu s strani bank.

G. Zaloge

Na višino zalog s 30. junija je vplivala predvsem predelava jesenske kolekcije z višjo vrednostjo surovin in večja nabava osnovnega in pomožnega materiala. Tako so zaloge v odnosu na enako lansko obdobje večje, z indeksom 321,46 in sicer iz naslova cen in količin. V primerjavi s stanjem ob koncu leta 1986 so zaloge vrednostno večje (indeks 253,82). Povečanje izhaja iz naslova cen in količin gotovih izdelkov (večje za 41%) in surovin (večje za 43%).

V primerjavi na planirano stanje zalog so primerjave sledeče:

	Plan	30. 6.	Index
Surovine	1.754.386	3.117.883	177,7
Nedokonč. pr.:			
— lastna	656.884	1.192.224	181,5
— kooper.	91.666	878.366	958,2
Gotovi izdelki	909.090	2.132.748	234,6
Trgovsko blago	330.000	636.623	192,9
SKUPAJ	3.742.026	7.957.845	212,7

H. Osebnih dohodki

Doseženi neto osebni dohodek na zaposlenega je 167.523 din in je v primerjavi s povprečnim v letu 1986 večji za 62,56% (povečanje v republiki za 5 mesecev je 58,3%). Rast OD po tozdh je dokaj usklajena glede na dosežene rezultate proizvodnje.

V skladu z določili družbenega dogovora o razporejanju dohodka za osebne dohodke in skupno porabo in metodologijo za njegovo izvajanje ob rezultatih polletnega obračuna ugotavljamo, da smo izplačali manj sredstev za bruto osebne dohodke kot jih je glede na rezultat možno. Izračun se izvaja za vsak tozd samostojno. Za 1. polletje so razpoložljiva manj izplačana sredstva po tozdh različna v odvisnosti od že izplačanih, ugotovljenega čistega dohodka in za to porabljenih poslovnih sredstev.

Manj izplačana sredstva za OD in skupno porabo se vkalkulirajo v predlagano začasno delitev čistega dohodka v višini, ki je možna za vsak tozd po njegovem izračunu. Del teh sredstev (1/2 mesečnega OD) se rezervira za pokritje letnega dopusta v juliju, del pa se v skladu z zakonom in družbenim dogovorom izplača.

I. Stroški

V prvem polletju so stroški poslovanja skupno z revalorizacijskimi učinki, ki bremenijo porabljena sredstva z indeksom 69,97 na plan. Takšno presejanje izhaja iz tega, ker so v planu upoštevane le obresti od kreditov, povečanje stroškov zaradi revalorizacije zalog, amortizacije in porabe pa zaradi nepoznavanja teh elementov ob sestavi plana pa ne.

Ostali proizvodni stroški brez teh dveh elementov imajo indeks 42,10. Po posameznih vrstah stroškov so bistvena odstopanja od plana, delno zaradi nepredvidene rasti cen, delno zaradi večje količinske porabe. Tudi po tozdh so indeksi različni, saj tudi dinamika nastajanja vseh vrst stroškov ni enakomerna (investicijsko vzdrževanje je n. pr. le 10% porabe).

V nobenem primeru pa takšni indeksi ne morejo pomeniti sproščenije porabe v prihodnje. Vse že uresničene in napovedane podražitve se bodo v polni meri odrazile šele v 2. polletju, kar bo pomenilo ob enaki količinski porabi hitro rast stroškov. Zaradi tega mora biti proizvodnja predvsem usmerjena na zmanjševanje fizične potrošnje.

J. Celotni prihodek in delitev

Celotni prihodek je dosežen v višini 13.270.672 tisoč din, kar je v odnosu na plan 48,3%. To je dokaj ugodno, saj je dinamika ustvarjanja celotnega prihodka močnejša v 2. polletju. V strukturi je domačega trga 74,0%, izvoza 15,4% in 9,6% drugih prihodkov. Dohodka je ustvarjenega 6.366.405 tisoč din, njegov delež v celotnem prihodu je nad planiranim in je 49%. Nižji delež porabljenih sredstev (51%) v strukturi pomeni glede na plan 42,6%, zato pa višjo realizacijo dohodka, ki je glede na letni plan dosežen 56,3%. Na takšno višino porabljenih sredstev imajo vpliv tako struktura osnovnih surovin (lažji materiali letne kolekcije) kot tudi zaloge ter nastajanje drugih poslovnih stroškov, ki bodo že zaradi vpliva inflacije v 2. polletju večji.

Kljub nenehno naraščajočemu deležu obveznosti iz dohodka je realizacija čistega dohodka 57,36% na letni plan.

Delitev čistega dohodka je predlagana v razmerju 67% za osebne dohodke in 33% za sklade, kar je prav tako ugodnejše od plana. Takšna delitev je povečala tudi akumulacijo, katere delež v dohodku je 17,12% (po ZR 3,0%) in je tudi nad planiranim.

V primerjavi na enako lansko obdobje so indeksi rasti sledeči:

Celotni prihodek	232,48
Porabljena sredstva	207,45
Dohodek	267,59
Obveznosti	291,19
Čisti dohodek	260,52
Osebnih dohodki	251,65
Bruto skladi	281,22
Poslovni sklad	257,75

TABELARNI PREGLED

Število zaposlenih

TOZD	31. 12. 86		Plan 87		Stanje 30. 6. 87		3 : 1		3 : 2	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0										
LOČNA	317	317	315	99	99					
LIBNA	346	347	340	98	98					
DELTA	641	598	638	100	107					
TIP-TOP	165	161	165	100	102					
TEMENICA	147	145	145	99	100					
ZALA	106	111	105	99	95					
COMMERCE	235	233	238	101	102					
DSSS	100	100	97	97	97					
DO »LABOD«	2.057	2.011	2.043	99	102					

**Proizvodnja
v fakturiranih minutah**

TOZD	I.—VI. 1987	% plana	Index	I.—VI. 87 I.—VI. 86
LOČNA	16.064.301	104,54	101,35	
LIBNA	15.384.879	100,12	104,00	
DELTA	26.317.788	96,39	96,43	
TIP-TOP	7.398.272	103,64	100,82	
TEMENICA	6.874.734	104,27	97,10	
ZALA	4.877.928	100,24	100,48	
SKUPAJ	76.917.902	100,37	99,63	
Kooperacija	8.093.730	100,00	98,07	
SKUPAJ DO »LABOD«	85.011.632	100,34	99,48	

doseganje norme — iz izvršenih minut

TOZD	I.—VI. 86	I.—VI. 87	Index
LOČNA	108,48	111,45	102,7
LIBNA	103,71	109,47	105,6
DELTA	102,05	100,67	98,6
TIP-TOP	111,42	116,20	104,3
TEMENICA	112,49	114,66	101,9
ZALA	112,54	115,62	102,7
SKUPAJ	106,05	108,14	102,0

FAKTURIRANA REALIZACIJA (v 000 din)

Program	I.—VI. 86	I.—VI. 87	Index
Srajce-bluze	1.880.539	8.719.085	224,7
Vrhnja oblačila	1.354.188	3.288.261	241,3
SKUPAJ	5.234.727	11.987.346	229,0
V tem:			
— material	35.997	—	—
— za domači trg	4.299.365	10.168.538	236,5
— za izvoz	899.365	1.818.808	202,2
	BRUTO	NETO	

IZVRŠITEV PLANA PRODAJE (v 000 din)

		Plan I.—VI. 87	Realizacija I.—VI. 87	Index
1. Domaćim kupcem:	SB	6.130.000	7.267.254	118,55
	VO	2.555.060	2.901.284	113,55
	SKUPAJ	8.685.000	10.168.538	117,08
2. Izvoz	SB	1.420.000	1.451.831	102,24
	VO	362.000	366.977	101,37
	SKUPAJ	1.782.000	1.818.808	102,07
3. SKUPAJ PRODAJA		10.467.000	11.987.346	114,53
4. Promet prodajaln		588.800	712.679	121,04

IZVOZ

V \$ = 264,53

	Plan	Realizacija	Index
1. Konvertibilno področje	4.207.462	2.163.313	51,42
V tem: klasični izvoz	400.711	139.152	34,73
storitve	3.806.751	2.024.161	53,17
2. Klirinško področje	226.817	134.350	59,23
3. Skupaj izvoz	4.434.279	2.297.663	51,82

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je izvoz izvršen v naslednjih indeksih:

— konvertibilni izvoz	100,63
— storitve	105,22
— polni izvoz	61,55
— klirinški izvoz	5.417,33

UVOZ

v \$ = 264,53

	Plan	Realizacija	Index
1. Konvertibilno področje	3.754.584	1.474.783	39,28
— repromaterial	3.361.434	1.458.193	43,38
— oprema	393.150	16.590	4,22
2. Kliring	756.057	314.049	41,54
— repromaterial	756.057	314.049	41,54
SKUPAJ UVOZ	4.510.641	1.788.831	39,66

V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je uvoz realiziran v naslednjih indeksih:

1. Konvertibilno področje	127,17
— repromaterial	162,47
— oprema	6,33
2. Kliring	101,60
3. Skupaj uvoz	121,79

POPREČNO IZPLAČANI OD (na delavca mesečno — neto)

TOZD	I.—XII. 86	I.—VI. 87	Index
LOČNA: — proizvodnja	93.804	151.085	161,06
— režija	135.989	219.342	161,29
SKUPAJ	99.113	159.387	160,81
LIBNA: — proizvodnja	85.209	147.075	172,61
— režija	119.210	196.105	164,50
SKUPAJ	91.624	156.819	171,15
DELTA: — proizvodnja	86.356	142.654	165,19
— režija	116.030	183.044	157,76
SKUPAJ	91.451	149.179	163,12
TIP-TOP: — proizvodnja	97.284	160.727	165,21
— režija	136.713	216.990	158,72
SKUPAJ	105.487	173.149	164,14
TEMENICA: — proizvodnja	98.597	157.069	159,30
— režija	135.000	213.395	153,07
SKUPAJ	104.928	166.809	158,97
ZALA: — proizvodnja	91.677	143.887	156,95
— režija	136.772	217.777	159,23
SKUPAJ	100.331	157.787	157,27
SKUPAJ PROIZVODNI TOZD	95.935	156.951	163,60
COMMERCE: — skupaj	138.103	217.694	157,63
— potniki	269.891	375.614	139,17
— brez potnikov	129.076	206.676	160,12
DSSS	135.937	222.902	163,97
DO »LABOD«	103.050	167.523	162,56

Povprečni OD na delavca s poračunom:

LOČNA	177.614
LIBNA	173.141
DELTA	166.038
TIP-TOP	181.466
TEMENICA	177.407
ZALA	184.505
COMMERCE	245.080
DSSS	246.393
DO LABOD	185.497

CELOTNI PRIHODEK IN RAZDELITEV

	plan 1987	struk. % I.—VI. 87	realiz. struk. %	indeks
CELOTNI PRIHODEK	27.500.000	100,0	13.270.672	100,0
PORAB. SREDSTVA	16.194.045	58,89	6.904.468	52,03
DOHODEK	11.305.955	41,11	6.366.405	47,97
OBV. IZ DOHODKA	2.975.484	10,81	1.587.739	11,96
ČISTI DOHODEK	8.330.471	30,29	4.778.666	36,01

STRUKTURA ČISTEGA DOHODKA:

OSEBNI DOHODKI : SKLADI	76,8 : 23,2	67,1 : 32,9
AKUMULACIJA V DOHODKU V %	10,12	17,14

ROZINA KUM
plan. analit. sl. — DSSS

mnenja o letošnjem letovanju

Letos smo bili labodovci prvič na kolektivnem letnem dopustu. V pripravih so bila mnenja različna. Kaj o kolektivnem dopustu in letovanju, predvsem preko Kompas misli nekaj naključno izbranih sogovornikov?

Marica Praznik — Commerce: »Kolektivna oblika dopusta je po mojem mnenju zelo dobrodošla oblika dopusta. Vsi hkrati zaključimo delo in vsi se hkrati zopet vrnemo. Prejšnja leta smo se čakali takrekoč vse poletje, da je delo lahko znova v celoti in kontinuirano steklo. Sicer pa jaz letos nisem letovala prek Laboda in tako ne morem nič reči o tem letovanju.«

Jožica Zavec — Delta: »Z družino smo letovali v Filip Jakovem. Kar zadeva stanovanje, družino pri kateri smo bili, opremo in čistočo, moram reči vse najlepše. Plaža je bila tudi bli-

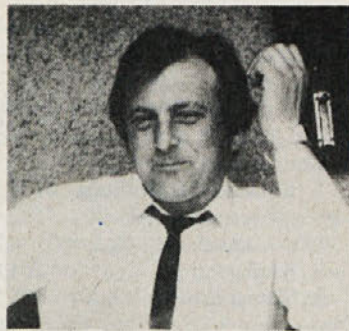

Jožica Zavec — Delta

zu, toda precej polna, zato smo se vozili v oddaljenejši in mirnejši zaliv. Torej vse najboljše, saj smo imeli konfort kot doma. Vendarle bi kljub vsem lepim izkušnjam le raje letovala v Nerezinah, kjer je človek bolj povezan z naravo.«

Slavko Žunkovič — Delta: »Z družino sem bil na Braču. Moje mnenje je, da je Labod vse skupaj dobro pripravil. Tudi informacija je bila popolna, agencija na Braču pa je malce zatajila. Od sreče je bilo očitno precej odvisno, kje boš pristal. Nisem imel prave sreče. Ker nisem vedel, da lahko sobo zamenjam, sem ostal v slabo opremljenem stanovanju s pomankljivo in slabo posodo, hiša pa je bila nedograjena. Delavci so nas že navsezgodaj zbudili s svetri in podobnimi deli. Plaža je bila približno četrto ure daleč, cesta pa ustreza gradbišču, kar je pravzaprav bilo to novo naselje. Z leti bo to nedvomno postal lep kraj, sedaj pa še ni primeren za letovanje turistov.«

Franc Simonič — Delta: »Tudi moje izkušnje z letovanja v Novem Vinodolskem so podobne. Prišli smo v zelo slabo opremljeno stanovanje s komaj dvema skledčkama in dvema kozarcema, čeprav je bilo stanovanje oddano za štiri osebe. Tudi plaža ni bila tako blizu, kot je bilo najavljeno

Franc Simonič — Delta

v časopisu. Biti smo morali tiho, kar je predvsem za otroke neprijetno.«

Vera Majetič — Tip-Top: »Bili smo na Cresu. Imeli smo zelo lep apartma, lastniki so bili zelo prijazni in prijetni. Zaradi teh lepih izkušenj smo tudi lažje pozabili na neprijetnost na agenciji, kjer so nas prvi dan zgodaj zjutraj odslovili, češ da se naj vrnemo šele ob 12. uri, čeprav smo naknadno zvedeli, da je bilo stanovanje že prazno. Spomin na te počitnice je zares lep in nimamo pripomb.«

Marija Kosi — Tip-top: »Bili smo v Crikvenici. V agenciji Kompas smo bili na žalost bolj slabo sprejeti, pa tudi samo stanovanje ni bilo primerno za štiri osebe. Bilo je premajhno in slabo opremljeno. Vsega je primanjkovalo, prostora in posode. Tudi plaža je bila precej daleč, tako smo kar malo razočarani.«

Lilijana Kržič — Tip-top: »Tri dekleta smo bile v Filip-Jakovu in imele smo se zares zelo lepo. Dobile

Lilijana Kržič — Tip-top

smo prav razkošno trisobno stanovanje pri prijaznih ljudeh. Imele smo ves konfort, celo likalnik in likalno desko smo imele na voljo. Vse je bilo »super« in zares smo zelo, zelo zadovoljne.«

Albina Tušar — Zala: »Ob prihodu smo doživeli »mrzli tuš«, čeprav je bilo vroče. Namesto šest Labodovih družin je bilo za letovanje v Crikvenici sporočeno in s tem rezervirano le za 4 družine. Ker je bila nedelja, je bilo zadeve še težje urediti. Končalo pa se je vse dobro. Dobili smo lepo

stanovanje s čudovitim pogledom na morje in imeli smo se lepo. Sem lahko le zadovoljna.«

Majda Rupnik — Zala: »Letovala sem v Biogradu, oziroma okolici. Dobili smo čudovito stanovanje

Majda Rupnik — Zala

čisto ob morju (4 km iz mesta v kraju Turanj). Tudi trgovina je blizu in tako lahko rečem samo vse najlepše.«

Mirko Pirman — Libna: »Moja izkušnja je zelo nesrečna. Odločili smo se za Novi Vinodolski, ker je bilo v našem časopisu zapisano, da je ob morju, da je plaža primerna, blizu itd. Ta kraj je bil v našem časopisu zelo lepo opisan, navedeno pa je tudi bilo, da je stanovanje povsem blizu morja.

Toda na Kompas so nas poslali v kraj, od morja oddaljen blizu tri kilometre. Poleg tega je bilo stanovanje v novem še nedokončanem naselju. Imam majhne otroke in zato nisem mogel sprejeti letovanja v takih razmerah. Na Kompas so mi nato ponudili apartma v Jadranovem. Toda to stanovanje je bilo za tri osebe, jaz pa sem plačal za pet. No, ker sem otrokoma obljubil morje, smo kljub temu ostali v Jadranovem, toda za dopust ne bi mogel reči, da je bil lep.«

Majda Kostrevec — Libna: »Nisem bila zadovoljna. Letovali smo na Pagu v Novalji. V stanovanju je bilo premalo posode, plaža v Novalji je

Majda Kostrevec — Libna

čisto ob cesti in zato smo se raje vozili 4 kilometre stran v mirnejši kraj. Lastniki niso dovolili, da bi pekli zunaj na ražnju, pa tudi sicer nismo bili sproščeni. Sicer pa so vtisi različni, nekatere sodelavke so bile zelo zadovoljne.«

Franci Junc — Temenica: »Letovali smo na Cresu. Bilo nas je 6, apartma smo dobili pa za pet oseb. Dogovor med Kompasom in agencijo torej ni bil usklajen.«

Barica Smole — Temenica: »Bila sem v Novem Vinodolskem. Ker nismo dobili apartmaja, ki nam je bil

Barica Smole — Temenica

prva dodeljen, smo bili razočarani, še posebej, ker nam je bilo obljubljeno bivanje v bližini morja, stanovali pa smo precej daleč stran v hribu. Brez avta ne bi šlo.«

Joži Globokar — Temenica: »Bil sem v Novalji in bilo je zelo lepo. Nimam pripomb.«

Tončka Kralj — Ločna: »Letovala sem na Cresu in lahko rečem samo vse najboljše. Z vsem sem bila zadovoljna.«

Slavica Murn — Ločna: »Pirovac nas je najdvse presenetil. Na voljo

Slavica Murn — Ločna

smo imeli celo hišo, hrana je bila dokaj poceni in dobili smo lahko vse. Samo pohvala gre letošnjemu dopustu.«

Alojz Avbar — Commerce: »Bil sem v Filip-Jakovu in lahko rečem samo vse najlepše.«

Alojz Avbar — Commerce

Tone Kostanjšek — Commerce: »Bili smo na Braču in doživeli sama lepa presenečanja. Bilo je lepo, razkošno, bili so sami prijazni ljudje, skratka, rekli smo si, da smo »zadeli Ameriko.«

Milan Rifelj — DSSS: »Z družino sem letoval v Pirovcu. Prostori so bili ustrezni, oprema, predvsem kuhinjska, pa pomanjkljiva. Niti osnov-

Milan Rifelj — DSSS

nih potrebščin ni bilo. Tudi vzdušje ni bilo pravo, čeprav so bili lastniki sicer prijazni, toda sproščenosti, ki jo še predvsem otroci potrebujejo, ni bilo.«

Tako naši sogovorniki. Ustrezne službe bodo pripravile podrobnejše analize, na osnovi teh pa bomo prihodnje leto skušali doseči s Kompasom dogovor o odpravljanju pomanjkljivosti, ki so se — kot smo lahko prebrali med mnenji letovalcev — pokazale predvsem v neusklajenosti med Kompasom in agencijami ter morda pri ureditvi za oddajo apartmajev.

večja materialna varnost v nesreči

Novosti v kolektivnem zavarovanju

V novomeškem delu Laboda so začele že z aprilom veljati nekatere spremembe v kolektivnem zavarovanju delavcev, v ostalih Labodovih tozdih pa bodo te spremembe vpeljali v začetku naslednjega leta.

Vsak delavec je bil že do sedaj kolektivno zavarovan in sicer za primer smrti zaradi nezgode, smrti zaradi bolezni, invalidnosti in za dnevno odškodnino. Letno plačujemo na delavca 1776 din. Za smrt zaradi nezgode je pred uvedbo sprememb veljal znesek 137.800 din, za smrt zaradi bolezni 60.000 din, za stoodstotno invalidnost 275.600 din in za dnevno nadomestilo 137 din. S prerazporeditvijo (ob enakem letnem znesku po

delavcu — to je 1776 din) smo se odrekli dnevnu nadomestilu, ker ni dovolj denarja v skladu skupne porabe. To je bilo že tako nizko, saj je delavec, če ga zaradi bolniške, (ki je izhajala iz nezgode pri delu, oziroma s poti na ali z dela), ni bilo ves mesec na delo, prejel vsega skupaj le 3.500 din nadomestila. Če bi hoteli ta znesek vsaj nekoliko povečati, bi morali plačati za osebo vsaj 400 din na mesec, kar pomeni 370% povečanje plačevanja zavarovalne premije. Denarja pa, kot smo že napisali, v skladu

skupne porabe ni. Tako veljajo odslej naslednja nadomestila:

za smrt zaradi nezgode 600.000 din, za smrt zaradi bolezni 100.000 din in za invalidnost 1.200.000 din.

Toliko o novostih kolektivnega zavarovanja. Zavarovanje pa ima več oblik in vsebin. O teh pa prihodnjič, ko bo tekla beseda o zavarovanju naših strojev, pri čemer gre za veliko denarja in za še vedno premajhno doslednost odgovornih pri sprožanju postopkov in zahtevkov.

vzrok izplačila	pred spremembo din	po spremembi din
smrt zaradi nezgode	137.800	600.000
smrt zaradi bolezni	60.000	100.000
invalidnost	275.000	1.200.000

F. J.

kako odpraviti nemoč partije

V našem največjem tozdu, ki šteje preko 600 zaposlenih, je le 12 komunistov. Čeprav statistika sama še ne pove vsega, teh 12 komunistov v Delti tudi z vsebinami svojega dela ni zadovoljnih. **Ivanka Hlušička**, ena izmed samo dveh komunistk neposrednih proizvajalk, pravi, da se je sekretariat odločil za pogovor z vsakim posameznim članom osnovne organizacije ZK, da bi ugotovil, kje so vzroki in kaj spremeniti. Čeprav so

pogovori potekali nenapovedano ter ločeno z vsakim posameznikom, so bili vsi odgovori enaki. Združiti jih je moč v misel, da so komunisti izgubili moč vpliva in svoj ugled. Komunisti so imeli precejšnje število sestankov in so se kar nekajkrat skušali spoprijeti z žgočimi temami, vendar brez uspeha. Taki sestanki pa so bili čestokrat sestanki zaradi sestankov.

V svojih »najboljših časih« je štela osnovna organizacija ZK v Delti 24 članov. Za tako velik kolektiv tudi to ni veliko, pa vendar še enkrat več. Kje so vzroki za prepolovitev članstva? Nekaj je bilo odhodov v druga delovna okolja, nekaj upokojitev, v tem mandatu pa tudi dva izstopa. Sekretarka pravi, da je bila v enem primeru navedena kot vzrok previsoka članarina, v drugem pa izgubljen ugled članov ZK in nemoč partije.

In zakaj ni mladih med člani ZK? Predvsem en vzrok je. Večina jih prihaja s podeželja, kjer je v vzgoji še močan krščanski vpliv. Da bi delo le poživilo z aktualnejšimi temami, so se

Sekretarka OO ZK v Delti — Ivanka Hlušička: »Moramo iz tega mrtvila in moramo vrniti zaupanje v naše delo.«

sicer z občinskega komiteja predlagane teme »Opiranje na lastne sile« totili zelo poglobljeno in analitično. Pa tudi tu niso dosegli željenega učinka. Pogovarjali so se o odnosih, o dosegu plana, o kvaliteti, vendar niso prišli do skupnih zaključkov in niso prejeli potrebnih ukrepov za izboljšanje stanja.

Za aktivnejše delo, za ponovno vračanje zaupanja v delo ZK, za obuditev akcijske moči pričakujejo, da bo tudi konferenca na ravni delovne organizacije končno le zažvela in dala osnovnim organizacijam podporo in nov polet.

Na koncu še povejmo, da je pristop sekretarke in sekretariata Deltine osnovne organizacije ZK, ki glede na število sestankov in udeležbo le ni tako zadaj, naletel v občinski konferenci ZK na zelo ugoden odmev in razmišljanje. S podobnim pristopom bi morali razjasniti odnos do dela ZK tudi v drugih delovnih okoljih. Očitno je politično delo v tem kriznem času povsod nekoliko zamrlo. To spoznanje ter iskanje poti in moči za obuditev aktivnosti pa že pomeni korak naprej.

Skupina deklet iz tozda Ločne, Commerca in DSSS je na občinskem gasilskem tekmovanju Novo mesto ponovno zasedla 1. mesto. Tekmovanje je potekalo pod nazivom avto-rely, zajemalo pa je šest disciplin. Med enajstimi ekipami zmagati ni tako majhna stvar. Na posnetku manjka sedma — Anica Perper, ki je na tekmovanju tudi prispevala velik delež.

aktualno v svetu in pri nas

Jesen prinaša nove tkanine

Delavci, ki se ukvarjajo z modo, so vedno pred časom. O tem priča tudi naša nova kolekcija, ki mora biti izdelana do konca avgusta, prinaša pa modele za naslednjo pomlad in poletje. Mnoge nas že mami jesenska moda, ki prinaša marsikaj novega. Tokrat bo tekla beseda o tkaninah:

Videz se zlagoma umirja

Ne glede na to, ali gre za sodobno stvarnost, »neoklasiko« ali »klasiko«, preja postaja mirnejša, z manj strukturami in sijaja. V ospredju so volumen, lasatost, mehak otip in preja z linearno optiko.

Ta izbor kaže dopolniti s kosmateno efektno prejo in kombinacijami kosmatene preje z drugimi efekti in vrstami, prepredenimi s finimi, gladkimi in kosmatenimi sukanci. Delno je na voljo tudi preja s finimi efekti, kot so bukleji in pentlje. Skladno s klasično usmeritvijo se uveljavljajo umirjenejši barvni odtenki. Zato vidimo mnogo moulinéjev, močnih barvitih tudi melanjiranih, tkanin in chinéjev, mehko ubranih. Kljub temu ne manjka barvnih »pack«, ki preprečujejo nevarnost, da bi bila podoba premračna. Ta nevarnost obstaja, za-

to je pomen vzorčevanja tem večji. Naše zime so že tako dovolj mračne, da bi to sivino s predilniško in barvno optiko še poudarjali.

Kakovostni materiali

H klasični usmeritvi sodijo kakovostni materiali. Teh v novih kolekcijah ne manjka. Gre za ovčjo volno, moher, alpako, angoro, pa tudi za lan in bombaž. V mnogih kolekcijah je vidna udeležba »klasike« z opaznejšo prisotnostjo volne.

Strukture

Tu so efekti nastavljeni bolj zadržano. Optika preje je valovita, pomembni so srednji bukleji. Dobrodošle so tudi kombinacije prej, sestavljene iz odprtih, bolj grobih prej z efekti, kot so žarki, fine pentlje, verižice in buklé. Nobena kolekcija ni brez kosmatenih prej v raskavi kakovosti. Pri tem sega optika od zelo mehke, odprte kosmatosti pa do kvaliteta mahastega otipa. Obdelane same ali v kombinacijah z gladkimi prejami kosmate sestavljajo kolekcije podobno kolekcij.

Prav tako pomembne so večdelne preje z močnimi, mehкими osnovnimi nitmi, ki so pretkane s posebno finimi efekti. Z uporabo različnih materialov se tu doseže zanimive efekte.

Barve

Pri sedaj veljavnih modnih barvah vlada negotovost. Pri ženskih oblačilih prevladuje rjavina v razponu od DMI (cenelle), barve kave in cigarela pa do činčile. Nevtralna skupina sega od kakija in barve tropske smole pa tja do barve kandis sladkorja.

K obema skupinama barv sodijo odtenki šetlanda kot poudarki, ki ustvarjajo napetost.

Oznaka »palast« se nanaša na barve za moška oblačila. Pri tem je mišljena notranost gradov (palac).

Z modne revije v Splitu, ki jo je Labod organiziral v svojem akcijskem tednu pri trgovskem podjetju Jadran tekstil. Revija je bila zelo odmevna. (Foto: Kopina)

Gre za štiri barvne skupine: 1. granit (sivomodra barvna usmeritev, ki se ravna po poliranem kamnitem materialu), 2. porfir (rdečkastorjavi do sivorjavi toni), 3. serpentin (elegančna paleta različnih sivih tonov), 4. gobelin (intenzivnejše okrasne barve z gobelinov).

Razpoložljive kvalitete

Nemške predilnice so si na modnem področju spet pridobile nekatere prednosti. Lahko ustežejo tako rekoč vsem željam. Reprezentativna statis-

tika kaže, da je na voljo 6 do 8 kompletnih novosti za jesensko-zimsko sezono 1987/88 (za 5 do 16 raznih uporabnih področij).

K modni kolekciji sodi v povprečju okrog 30 kvalitet (novosti, sprejete preje in standardi), ki so izvedene neredko v več jakostih, ustreznem številu barv in delno kot program na zalogi. V tem primeru se ponudba giblje v razponu 20 do celo 75 kvalitet.

Po Tekstilcu

prvič, ne pa tudi zadnjič z labodovimi planinci

Pred nastopom kolektivnega dopusta me je na oglasni deski razveselilo vabilo naše planinske sekcije za izlet v planine na Komno, Triglavska jezera, Planino pri jezeru (v času od 13.—16. julija). Prijetnemu vabilu sem se z navdušenjem odzvala. Rada bi opisala svoje vtise, ki sem jih dobila s prvim izletom z našo skupino navdušenih in nadvse prijetnih planincev.

Marsikomu se zdi, da je bilo prenaporno, ko mu povem, da smo prvi dan hodili 6—7 ur. Toda ne morem opisati navdušenja, ki nas je prevzelo, ko smo prišli na cilj. Pozabila sem na težke noge, na prepoteno čelo in na težak nahrbtnik. Med potjo srečujem neznance, ki pa v trenutku postanejo prijatelji, saj te vsak prijazno pozdravi in ogovori. Na vsej poti smo občudovali gorsko cvetje bogatih in raznovrstnih barv. Pogledov kar nismo mogli ločiti od murk, modrih encijanov, planik, kar vse ponuja dolina Sedmerih triglavskih jezer. Najlepši je bil razgled v kristalno čistem jutru, ki se je rodilo po nočni nevihti. Nepo-

Spomin na tri čudovite dni v naših planinah.

zabna so doživetja z dolgih poti, klepeti v hladnih večerih, nemiren spanec na skupnih ležiščih. Trije dnevi so prehitro minili, ostali pa so lepi spomini.

Pri povratku na novomeški postaji me je moja hčerka otožno vprašala: »Ne bom nikoli več videla teh tvojih sodelavcev?« Odgovorila sem ji: »Zagotovo jih boš še videla, ker se jim bomo še pridružili.«

ANICA ZUPANČIČ
Commerce

Zahvala

Ob smrti mojega očeta se najlepše zahvaljujem sodelavkam iz Centra mode in delavcem enote Commerce v Ljubljani za izrečno sožalje in za podarjeno cvetje.

Nuša Kožuh

Zahvala

Ob prerani izgubi našega dragega moža in očeta Štefana Nemca se zahvaljujemo za izrečno sožalje, podarjeno cvetje in izkazano pomoč vsem sodelavcem DO Labod, še posebno pa DSSS — Novo mesto in TOZD Temenica — Trebnje.

Iskrena hvala!
družina Nemeč

pogled v mojo prihodnost

Sedim in premišlujem, kako hitro je minil moj največji del brezskrbnega otroštva, kako brez skrbi sem preživljal dneve, preden sem začel hoditi v šolo. Cele popoldneve sem se igral s svojimi brati in sestrami ter sovrstniki. Zdi se mi, da je bilo to še včeraj, pa se moram že odločiti o svojem poklicu. Tudi jaz bi rad hodil v šolo in postal človek, ki bi nekaj znal. To bi rad dosegel z najmanjšim trudom, ker se mi ne da učiti.

Občudujem svojega starejšega brata, ki pravi, da cele dneve študira v Ljubljani in potem še vse sobote in nedelje doma. Zdi se mi, da ve že skoraj vse. Kadar ga kaj vprašam, mi zna vedno odgovoriti.

V svojem življenju bi rad opravljal poklic, ki bi me veselil in bi z njim zaslužil veliko denarja. Čeprav imam samo še malo časa za odločitev, kaj bi rad postal, še vedno premišlujem. Rad bi, da bi se namesto mene odločil kdo drug. Mislim, da poklice prema-

lo poznam, da bi se odločil za tistega, ki bi ga moral opravljati vse življenje.

Svojo prihodnost vidim v megli, zato lahko le upam, da se bom sam, s pomočjo staršev in ljudi okoli sebe odločil za pravilno življenjsko pot. Rad bi bil srečen in osrečeval druge, ne pa spoznal čez leta... »kako se v strup prebrača vse, kar srce si sladkega obeta...«

ROMAN UDOVČ, 7.a
OŠ Janez Trdina — Stopiče

Zahvala ob odhodu v pokoj

Najlepše se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za pozornost ob moji upokojitvi ter za lepa darila. Zahvaljujem pa se tudi za vso prijaznost in prijateljstvo, ki so mi ga izkazovali v času našega skupnega dela. Želim jim veliko uspehov, zadovoljstva in zdravja!

Franc Požun
tozd Libna

— Koliko litrov tehtas?

šopek modrosti

Najgloblje resnice se ponavadi berejo med vrsticami, ker jih pogosto ni mogoče napisati.

Poštenega človeka spoštujejo celo tisti, ki to niso.

Pogosto ni dovolj, da je človek srečen. Zadovoljen je šele, ko drugi to niso.

Nabirati izkušnje pomeni delati napake.

Nasvete sprejemaj ob vinu, uporabljaj jih pa ob vodi.